ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 39.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 18-го *Мая* — 1845 — *Wilno* PIĄTEK, 18-*go Maja.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 12 Мая.

Государь Императоръ, въ ночь съ 3-го на 4-е число сего Мая, изволилъ выѣхать изъ С. Петербурга по тракту на Динабургъ, куда и прибылъ 5-го числа въ 7 часовъ утра. — Того же числа, въ часъ по полудни, Его Величество изволилъ произвести смотръ и ученье Пѣхотному Фельдмаршала Герцога Веллингтона полку и найдя оный во всѣхъ отношеніяхъ въ отличномъ порядкѣ и устройствѣ, остался совершенно доволенъ. Послѣ сего, Его Величество посѣтилъ Военный госпиталь, Коммиссаріатскую Коммиссію и Артиллерійскій Арсеналъ, коими остался во всѣхъ частяхъ весьма довольнымъ; потомъ изволилъ осматривать крѣпостныя работы.

Въ 7½ часовъ по полудни Государь Императоръ изволилъ отправиться въ кр. Новогеоргіевскъ, куда и прибылъ 7-го числа въ 7-мъ часовъ утра, въ вожделѣнномъ здравіи.

Вильна.

На дняхъ совершилось весьма важное для Вильны, давно уже предположенное и ожидаемое перемѣщеніе въ нее изъ м. Жировицъ Литовскаго православнаго Епархіальнаго управленія, т. е., Литовскаго Архіепископа Іосифа съ Архіерейскимъ и Каѳедральнымъ штатами и съ Духовною Консисторіею. Перемѣщеніе это какъ бы сосредоточилось въ торжествѣ 9-го числа сего Мая. Ко дню сему, въ который совершается храмовый праздникъ Виленскаго Николаевскаго Собора, собрались въ Вильну всѣ лица Епархіальнаго Управленія.

Высокопреосвященнѣйшій Іосифъ прибылъ наканунѣ праздника ровно ко всенощной и прямо въ Соборъ, гдѣ онъ былъ встрѣченъ Преосвященнымъ Платономъ, Епископомъ Ковенскимъ, Викаріемъ Литовской Епархіи, со всѣмъ православнымъ духовенствомъ, въ присутствіи почетныхъ военныхъ и гражданскихъ чиновъ. При семъ случаѣ Преосвященный Епископъ Платонъ сказалъ краткую, но краснорѣчивую привѣтственую рѣчь, послѣднія слова которой: ,,Благословенъ грядый во имя Господне!'' радостно повторены были всѣмъ духовенствомъ и православными міранами.

По входѣ въ Соборъ и по совершеніи обычной литіи, на которой провозглашено было многолѣтіе Государю Императору, Августѣйшему Дому, Святѣйшему Синоду и Литовскому Архіепископу со всею Его паствою, Высокопреосвященнѣйшій Іосифъ про-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 12 go Maja.

Jego Cesarska Mość, w nocy z dnia 3-go na 4 ty ter Maja, raczył wyjechać z St. Petersburga traktem na Dyneburg, gdzie przybył d. 5-go o godzinie 7-éj z rana.— Tegoż dnia o godzinie 1-éj z południa, Cesarz Jego Mość raczył odbyć przegląd i musztrę Pieszego Półku Feldmarszałka Xięcia Wellingtona i znalazłszy go pod wszełkiemi względami w odznaczającym się porządku i urządzeniu, był zupełnie zadowolonym. Potém Najjaśniejszy Pan odwiedził Szpital Wojskowy, Kommissyą Kommissoryacką i Arsenał Artylleryi, z których był bardzo zadowolonym. Nakoniec raczył oglądać roboty fortyfikacyjne.

O godzinie pół do 8-éj wieczorem, Jego Cesarska Mość raczył wyjechać do twierdzy Nowogeorgiewska, gdzie przybył w pożądaném zdrowiu dnia 7-go, o godzinie 7-éj z rana.

Wilno.

W tych dni ch nastąpiło nader ważne dla Wilna, dawno już zamierzone i oczekiwane, przemieszczenie tu z miasteczka Żyrowic, Litewskiego Prawowiernego Dyecezalnego Rządu, to jest: Litewskiego Arcy-Biskupa *Józefa*, z Biskupim i Katedralnym pocztem, oraz z Konsystorzem. Przemieszczenie to zbiegło się niejako z uroczystością 9-go Maja, którą Wileński Sobor Św. Mikołaja święci corocznie dzień swojego patrona: gdyż pod ten dzień wszystkie osoby, wchodzące do składu Rządu Dyecezalnego, znajdowały się już w Wilnie.

Arcy-Pasterz przybył dnia 8 wieczorem, o saméj godzinie nieszpornéj, i udał się prosto do Soboru, gdzie został spotkanym przez JW. Biskupa Kowieńskiego *Platona*, Suffragana Dyecezyi Litewskiéj, na czele całego prawowiernego duchowieństwa, i w gronie wyższych wojskowych i cywilnych urzędników. Przy téj okoliczności, JW. Biskup Platon powitał Arcy-Pasterza krótką ale świetną przemową, któréj ostatnie słowa: ,,Błogosławiony przychodzący w imie Pańskie'' powtórzyło radośnie całe duchowieństwo i orszak prawowiernych.

Po wejściu do świątyni i odprawieniu zwykłego nieszpornego nabożeństwa, zakończonego odśpiewaną modlitwą błagalną o najdłuższe lata Najmiłościwszemu naszemu Cesarzowi, całemu Najjaśniejszemu Domowi, Najświętszemu Synodowi, i Litewskiemu Arcy-Biskupowi

изнесъ замѣчательное и весьма приличное открытію въ Вильнѣ Епархіальнаго управленія и Каѳедральнаго Собора слово, которымъ мы спѣшимъ украсить свою газету и доставить удовольствіе нашимъ читателямъ.

На другой день, то есть 9-го Мая, тотъ же Высокопреосвященнѣйшій совершалъ въ Николаевскомъ, уже Каѳедральномъ Соборѣ, Божественную Литургію, а послѣ служилъ со всѣмъ Виленскимъ духовенствомъ благодарственное Господу Богу молебствіе о здравіи и благоденствіи Государя Императора, толико облагодѣтельствовавшаго въ послѣднее время Литовскую Епархію. Изъ Собора Его Высокопреосвященство отправился въ сопровожденіи духовенства въ комнаты, назначенныя для помѣщенія Литовской Духовной Консисторіи, и освятилъ ихъ молитвою и окропленіемъ благословенной воды, а послѣ того удостоилъ принять въ Архіерейскихъ комнатахъ хлѣбъ-соль, поднесенную ему отъ г. Вильны, по Русскому обычаю, Градскимъ Главою, и угощалъ многочисленныхъ посѣтителей завтракомъ, при которомъ былъ провозглашенъ тостъ за здравіе Государя Императора и всего Августѣйшаго Дома.

Празднество это совершилось при многочисленномъ стеченіи народа, съ усердіемъ стремившагося къ Богослуженію, сколько благолѣпному, столько же и благоговѣйному, при которомъ отличнѣйшій Архіерейскій хоръ во всѣхъ возбуждалъ восторгъ и умиленіе.

Мы съ удовольствіемъ узнали, что при семъ торжествѣ незабыты и Виленскіе бѣдные, безъ различія вѣроисповѣданій. Для нихъ пожертвовано полтараста рублей серебромъ собственно Архіепископомъ Іосифомъ и столько же изъ суммъ Николаевскаго Каѳедральнаго Собора.

При томъ же торжествѣ мы имѣли удовольствіе видѣть уважаемаго здѣсь Преосвященнаго Платона, Епископа Ковенскаго, украшеннымъ въ первый разъ знаками Ордена Св. Анны 1 й степени, къ которому онъ Всемилостивѣйше сопричисленъ въ 14 день минувшаго Апрѣля мѣсяца.

Рѣчь Высокопреосвященнѣйшаго Іосифа.

Господи, во свѣтѣ лица Твоего пойдемъ, и о имени Твоемъ возрадуемся во вѣки.

Сими словами, въ день Преображенія Господня, Церковь приглашаетъ вѣрныхъ, къ таинству Причащенія. По Промыслу Всевышняго, по гласу Церкви Всероссійскія, по волѣ Благочестивѣйшаго Государя, Церковь Литовская Православная вступаетъ нынѣ на новый путь, и какъ бы таинственно преобразуется къ новой жизни, къ новому поприщу. Приступая, такъ сказать, къ сему таинству Преображенія; мы члены сея послѣдвія Церкви, пастыри и овцы, больше нежели когда-либо имѣемъ нужду, воззвать ко преобразившемуся нѣкогда Спасителю нашему: *Господи, во свѣтѣ лица Твоего пойдемъ, и о имени Твоемъ возрадуемся во вѣки.*

Забудемъ прошедшее. Забудемъ тѣ горестныя времена, когда Православные, насадившіе, утвердившіе и распространившіе, въ семъ нѣкогда престольномъ градѣ, свѣтъ вѣры Христовой, считались чуждыми въ собственномъ своемъ достояніи; когда они подвергались здѣсь нестерпимому гоненію, уничиженію, порабощенію; когда они едва терпимые, остались маленькимъ только стадомъ, какъ бы памятникомъ и указателемъ прошедшаго. Забудемъ, говорю, все это—и горести и страданія. Не станемъ приписывать человѣкамъ того, что было несомнѣнно въ предвѣчныхъ судьбахъ Всевышняго. Но забывая о прошедшемъ, позвольте, Православные Христіане, указать только здѣсь на оное, и въ назиданіе и утѣшеніе ваше, представить въ нѣсколькихъ словахъ настоящее: дабы мы могли убѣдиться, что Провидѣніе подвергая Церковь Святую тягостнымъ испытаніямъ, не оставляетъ Ея своимъ покровомъ; дабы мы, зная настоящее наше положеніе, могли съ вѣрностію опредѣлить поступки наши въ будущемъ, и съ полнымъ упованіемъ довѣриться томуже мудрому Провидѣнію, во вся дни взывая: *Господи, во свѣтѣ лица Твоего пойдемъ.*

Недовольно, что Церковь Литовская Русская, искони Православная, вытѣснена изъ градовъ въ скромныя села. Она было измѣнилась въ пастыряхъ

łącznie z całą Jego owczarnią, Arcy-Pasterz miał godną szczególnéj uwagi i nader stosowną do obchodu odkrycia w Wilnie Rządu Dyecezalnego i Katedry, mowę, którą śpieszymy ozdobić nasze pismo i sprawić przyjemność naszym czytelnikom.

Nazajutrz, to jest: 9 Maja, sam Arcy-Pasterz odprawiał uroczyście w Soborze Św. Mikołaja, już Katedralnym Mszę świętą, a po niéj łącznie z całém Wileńskiém duchowieństwem, dziękczynne nabożeństwo za zdrowie i szczęśliwe panowanie Najjaśniejszego Cesarza, który tyle dobrodziejstw, w ostatnie czasy, na dyecezyą Litewską zlać raczył. Z Katedry Jego Arcy-Pasterska Mość udał się w orszaku duchowieństwa do komnat przeznaczonych dla pomieszczenia Litewskiego Konsystorza, i poświęcił je w przepisany od kościoła sposób, z pokropieniem święconą wodą: poczém przeszedłszy do swych pokojów, przyjął dobrotliwie, przyniesione mu, ruskim zwyczajem chleb i sól od miasta Wilna, przez tutejszego Burmistrza, i częstował licznie zebrane towarzystwo śniadaniem, na którém wzniesionym był toast za zdrowie Najjaśniejszego Pana i całego Monarszego Domu.

Uroczystość ta odbyła się przy tłumném zgromadzeniu ludu. Garnął się on skwapliwie na nabożeństwo, ile wspaniałe, tyle podnoszące ducha. Wyborny chór śpiewaków, zachwycał i rozrzewniał wszystkich.

Dowiadujemy się z prawdziwą przyjemnością, że przy tym uroczystym obrzędzie nie zostali zapomnieni i ubodzy miasta Wilna, bez różnicy wyznania. Przesłano dla nich półtora-sta rubli srébrnych w imieniu Arcy-Biskupa, i tyleż z summ nowo-otworzonéj Katedry.

Jeszcze mieliśmy przyjemność ujrzeć po raz piérwszy, podczas téj uroczystości, powszechnie poważanego tu JW. Biskupa Kowieńskiego Platona, ozdobionym znakami Orderu Św. Anny 1 stopnia, do którego został on Najmiłościwiéj zaliczonym dnia 14 upłynionego miesiąca Kwietnia.

Mowa Arcy-Pasterza.

Panie! w jasności oblicza Twojego pójdziemy, i w imieniu Twojém weselić się będziemy na wieki.

Témi słowy, w dzień Przemienienia Pańskiego, kościół powołuje wiernych do tajemnicy świętego stołu. Z wyroków Opatrzności, na głos Kościoła Wszechrossyjskiego, i z woli Najprawowierniejszego Cesarza, kościół prawowierny Litewski wstępuje teraz na nową drogę, i jakby przemienia się tajemniczo do nowego życia, do nowego zawodu. Przystępując do téj, że tak powiem, tajemnicy przemienienia, my cośmy członkami tego ostatniego kościoła, pasterze i owce, większą niż kiedykolwiek mamy potrzebę wołania do Zbawcy, który niegdyś przemienić się nam raczył: *Panie! w jasności oblicza Twojego pójdziemy, i w imieniu Twojém weselić się będziemy na wieki.*

Zapomnijmy przeszłości. Zapomnijmy na te smutne czasy, gdy prawowierni, co piérwsi wnieśli, rozniecili i rozpostrzenili w tém niegdyś stołeczném mieście, światło wiary Chrystusowéj, poczytywali się obcymi w swojém własném dziedzictwie: gdy doznawali tu nieznośnego prześladowania, poniżenia i ucisku: gdy zaledwie cierpiani, pozostali oni malutką tylko garstką, jakby dla pamiątki i na skazówkę przeszłości. Zapomnijmy, powtarzam, to wszystko — i gorycze i cierpienia. Nie przypisujemy tego ludziom, co było niewątpliwie w przedwiecznych wyrokach Najwyższego. Lecz zapominając o przeszłości pozwólcie prawowierni Chrześcijanie, odwołać się do niéj tylko, i dla waszego pożytku i otuchy, przedstawić wam w kilku słowach teraźniejszość: abyśmy się przeświadczyli, że Opatrzność poddając święty kościół ciężkim doświadczeniom, nigdy go nie wypuszcza ze swéj Opieki: abyśmy poznawszy nasz stan obecny, mogli z pewnością określić nasze postępowanie na przyszłość, i z zupełném zaufaniem oddać się sterowi tejże najmędrszéj Opatrzności, po wszystkie dni powtarzając: *Panie! w jasności oblicza Twojego pójdziemy.*

Nie dość, że kościół Litewski ruski, prawowierny od kolebki, musiał ustąpić z miast w ubogie wioski. Kościół ten odmienił się był w pasterzach i owcach, pod

и овцахъ, вѣрою, церковными правилами и богослуженіемъ. Она почти забыла свое происхожденіе и отступилась было отъ своея матери Восточныя Каѳолическія Церкви. Но приспѣло время искупленія. Премудрый Зиждитель, избравшій смиренный вертепъ Виѳлеемскій, для рожденія отъ Пречистыя Дѣвы единороднаго своего Сына, избралъ и для обновленія Церкви Литовской, не блестящій градъ, а смиренный уединенный уголокъ. находящійся подъ особеннымъ покровомъ Пречистыя Дѣвы, прославленной въ чудотворной иконѣ Жировицкой. Здѣсь, Православные Христіане, благостію Божіею, за предстательствомъ Небесныя Владычицы, преобразились мы вѣрою, возвратясь къ чистымъ догматамъ древнія Православныя Церкви; преобразились духомъ, возвратясь къ постановленіямъ и сообществу съ родною нашею матерію Всероссійскою Церковію; преобразились сердцемъ, обновя чувства родственной любви къ великому общему нашему Русскому племени и русскому Отечеству. Здѣсь, старцы. съ радостнымъ умиленіемъ, видѣли возвращеніе къ прежнему церковному порядку, которому они слѣдовали по большей части въ начаткахъ своей жизни. . Здѣсь, зрѣлые мужи взвѣшивали прошедшее съ настоящимъ, хитросплетенія лжи со свѣтлыми указаніями здраваго смысла и преклонили умы и сердца свои предъ непреложною истиною. Здѣсь юноши, пріобрѣтая отличное умственное образованіе въ истинномъ духѣ Христіанскія Православныя Церкви, учились любить, вмѣстѣ съ сею духовною своею матерію, и земное свое Отечество, Русь Православную. Здѣсь, даже слабыя жены, столько подверженныя предразсудкамъ и одностороннему увлеченію, прозрѣли предъ очевидностію.

И все это было дѣломъ не болѣе десяти лѣтъ! Если съ симъ краткимъ временемъ сравнимъ необозримое пространство пути преобразованій, по которому прошли мы, столь тихо, столь вѣрно, столь благополучно: то не неизвинительно для насъ, нѣкоторое чувство самодовольствія. Но нѣтъ, Всемогущій, не намъ, не намъ, а имени Твоему подобаетъ подвигъ великаго сего дѣла. Напутствуемые духомъ Твоея мудрости, направляемые святою Твоею волею, поддерживаемые всесильною Твоею десницею: мы прошли тяжкое, во вмѣстѣ утѣшительное поприще, ко славѣ имени Твоего; и повергаясь нынѣ въ прахъ предъ неисповѣдимыми судьбами Твоими, молимъ Тя *Господи*, дай намъ только взывать и уповать, что и *мы ходили во свѣтѣ лица Твоего.*

Теперь, Церковь Литовская, благодареніе Всевышнему, утвердилась уже, въ воспринятой вновь прародительской вѣрѣ и въ неизмѣнномъ единеніи съ Православною Церковію; и мы вѣрныя чада Ея, укрѣпились духомъ и сердцемъ, въ горнилѣ пятнадцатилѣтнихъ небезтягостныхъ испытаній. И вотъ, изъ уединеннаго уголка, предназначеннаго Провидѣніемъ для нашего перерожденія, грядемъ мы цѣлымъ священнымъ сонмомъ къ древнему нашему достоянію, въ мѣста украшенныя священными для насъ воспоминаніями; гдѣ отцы наши подвизались къ водворенію и распространенію истиннаго Евангельскаго свѣта; гдѣ они боролись прежде съ язычествомъ, а послѣ съ преобладаніемъ чуждаго церковнаго владычества; гдѣ они страдали и молились, — и страданіями и молитвами своими сохранили и приготовили для насъ сладкую радостную минуту нынѣшняго торжества!

И какое торжество! Взгляните на этотъ соборъ, который мы, четыре года тому назадъ, посвятили на служеніе Церкви Православной—онъ нынѣ замѣщенъ многочисленными достойными служителями слова Божія; обезпеченъ обильными средствами содержанія, и предназначенъ великолѣпною каѳедрою Іерарха предстоящаго Литовской Православной Церкви.

Тутъ не вдалекѣ, древняя Николаевская церковь, возстановленная въ настоящемъ видѣ знаменитымъ ревнителемъ Православія Константиномъ Острогскимъ, закрытая отъ взоровъ стороннихъ, какъ закрывалось здѣсь все Русское Православное; нынѣ обращается въ истинный храмъ молитвы, для многочисленныхъ Православныхъ прихожанъ; обезпечена средствами содержанія и достойнымъ причтомъ.

Нѣсколько далѣе возстановляется, еще болѣе замѣчательный памятникъ церковной древности, первая Христіанская въ Вильнѣ Пятницкая церковь, столько разъ въ смутныя времена истребленная и возобновленная; потомъ оставленная запустѣнію, и теперь существующая только въ разрушающихся стѣнахъ, едва кому извѣстныхъ.

względem wiary, kościelnych ustaw i obrzędów. Zapomniał on prawie o swojém zrzódle, i zaparł się był swojéj matki wschodniego katolickiego kościoła. Ale nastało spełnienie czasu. Najmędrszy Twórca, który wybrał ubogi żłób Betleemski, dla narodzenia z przeczystéj Dziewicy swojego Jednorodzonego Syna, wybrał też i dla odnowienia Litewskiego kościoła nie świetny grod, lecz skromne i ciche ustronie, osłonione szczególną opieką przeczystéj Dziewicy, wsławionéj w cudownym obrazie Zyrowickim. Tu, prawowierni Chrześcijanie, za łaską Boga, za orendownictwem niebieskiéj Pani, przemieniliśmy się w wierze, wracając do czystych dogmatów starożytnego prawowiernego kościoła: przemieniliśmy się w duchu, wracając do ustaw i społeczności rodzonéj naszéj matki Wszechrossyjskiego Kościoła: przemieniliśmy się sercem, odnawiając uczucia braterskiéj miłości ku wielkiemu powszechnemu naszemu Ruskiemu plemieniu, i Ruskiéj Ojczyznie. Tu, starcy ze łzami radości patrzyli na przywrócenie pierwotnego kościelnego porządku, którego trzymali się oni, po większéj części, w początkach swojego życia. Tu, dojrzałego wieku ludzie, porównywali przeszłość z teraźniejszością, kłamliwe ułudy z jasnemi skazówkami zdrowego rozsądku: i nachylili swoje umysły i serca przed prawdą nieomylną. Tu, młodzież otrzymując wzorowe ukształcenie naukowe, w prawdziwym duchu chrześcijańskiego prawowiernego kościoła, uczyła się łącznie kochać i swoję duchowną matkę, i ziemską swoję ojczyznę, Ruś prawowierną. Tu, nawet słabe niewiasty, tak podległe przesądom i jednostronnemu uniesieniu, przejrzały na oczywistość.

I wszystko to było dziełem nie więcéj jak lat dziesięciu! Jeśli z tym krótkim okresem czasu porównamy nieobejrzaną przestrzeń, jakąśmy przeszli na drodze przemian, tak spokojnie, tak ufnie, tak szczęśliwie, to nie byłoby nam do nieprzebaczenia pewne uczucie własnéj wewnętrznéj chluby. Lecz nie, wiekuisty Panie! Nie nam, nie nam ale Imieniowi Twojemu przynależy dokonanie tego wielkiego dzieła. Prowadzeni duchem Twojéj mądrości, kierowani Świętą Twą wolą, wspierani Wszechmocną Twoją prawicą, przeszliśmy ciężki, lecz oraz jakże pocieszający zawod, ku chwale Twego Imienia: i upadając teraz w prochu przed niewysłowionémi Twojémi wyrokami, błagamy Cię Panie: daj nam tylko, abyśmy odzywać się i ufać mogli, żeśmy także *chodzi i w jasności Twojego oblicza.*

Teraz, kościoł Litewski, dzięki Najwyższemu, ustalił się już w odzyskanéj wierze swych przodków, i w nierozjemnym związku z kościołem prawowiernym: i my wierni jego synowie zahartowaliśmy się duchem i sercem w probierzu piętnastoletnich, nie bez uciążliwych doświadczeń. I oto z cichego ustronia, które Opatrzność naznaczyła dla naszego odrodzenia, przybywamy całym poświęconym orszakiem do naszéj dawnéj dziedziny, do miejsc ubłogosławionych świętémi dla nas wspomnieniami: gdzie nasi ojcowie pracowali z takim trudem nad zaprowadzeniem i rozszerzeniem prawdziwego Ewanielicznego światła: gdzie spierali się oni zrazu z pogaństwem, a potém z przewagą obcéj kościelnéj władzy: gdzie tyle cierpieli oni, mogąc tylko w cichości wznosić modły— i przez te cierpienia i modły zachowali nam i przygotowali słodką i radośną chwilę obecnéj uroczystości!

I za prawdę, jakaż uroczystość! Spójrzcie na tę katedrę, któręśmy przed cztérma laty poświęcili ku obrzędom prawowiernego kościoła! mieści ona w sobie teraz licznych, dostojnych sług słowa Bożego, uposażoną jest w obfite sposoby, i przeznacza się na wspaniałą hierarchiczną stolicę Pasterza, przewodniczącego Litewskiemu prawowiernemu kościołowi.

Niedaleko stąd, starożytna świątynia ku czci Św. Mikołaja, odbudowana tak jak jest teraz, przez znakomitego ze swojéj gorliwości ku prawowiernemu wyznaniu, Konstantego *Ostrogskiego*. Ukrytą jest ona od oczu obcych, jak ukrywało się tu wszystko, co było prawowiernem ruskiém. Teraz zamienia się ona w prawdziwy dom modlitwy dla licznych parafijan prawowiernych, opatrzoną jest sposobami ku przyzwoitemu nadal utrzymaniu i odpowiedniém duchowieństwem.

Nieco daléj, odsłoni się wkrótce jeszcze znamienitszy pomnik starożytności kościelnéj, piérwszy chrześcijański w Wilnie kościoł Św. Parascewii, tylekroć za smutnych czasów, niszczony i odnawiany, a teraz oddawna już zostawiony w pustkowiu, i dochowujący się tylko w półzniszczonych ścianach, zaledwie komu znanych.

Тамъ, по другую сторону, видпѣется древняя Святотроицкая обитель. Здѣсь находится священная икона Божія Матери писанная, какъ гласитъ преданіе, Лукою Евангелистомъ, привезенная въ Вильно Еленою, дочерью обновителя Россіи, Іоанна III, а женою Литовскаго Князя Александра. Изъ обители сей, любомудрое Православное Братство, разсѣвало нѣкогда свѣтъ просвѣщенія на цѣлую Литовскую Церковь, и потому она подверглась въ самомъ началѣ насильственной власти враговъ Православія. Здѣсь-то, при столь священныхъ воспоминаніяхъ, учреждается нынѣ новый свѣтильникъ высшаго образованія, для Духовнаго Православнаго юношества Литовскія Церкви, въ такомъ размѣрѣ и съ такими способами, какихъ не видѣли еще Западныя области нашего Отечества.

Тутъ насупротивъ, высится Святодуховъ монастырь. Угнетенные со всѣхъ сторонъ, вытѣсненные изъ монастыря Троицкаго, Православные здѣсь основали благочестивое пристанище: въ немъ защищали вѣру отцевъ своихъ и, при всѣхъ превратностяхъ времени, сохранили обитель сію непричастною отступничеству. Она одна устояла въ Православіи, какъ-бы для сохраненія драгоцѣннѣйшаго памятника Православія въ городѣ Вильнѣ, священныхъ мощей первыхъ мучениковъ Литовскаго края, чтимыхъ Православною Церквію: Антонія, Іоанна и Евстаѳія. Она, обезпеченная нынѣ обильно средствами содержанія, предназначается быть путеводительницею къ иноческой жизни для Литовскаго края; и существованіе ея связано съ мѣстожительствомъ главнаго Іерарха въ семъ краѣ.

Тутъ-же, подъ сѣнію обители сей и трехъ святыхъ мучениковъ мощами въ ней почивающихъ; открываются многолюдныя Духовныя училища для маловозрастнаго юношества, долженствующаго быть первоначальнымъ разсадникомъ пастырей и учителей Церкви Литовскія.

Вотъ утѣшительныя явленія для всѣхъ насъ, Православные Христіане! И какъ не возблагодарить намъ Всевышняго, какъ не воззвать къ Нему изъ глубины сердецъ нашихъ: *Господи, во свѣтѣ лица Твоего пойдемъ, и о имени Твоемъ возрадуемся во вѣки!* Но воздавая, Промыслителю всеческихъ, дань благодарности за милости на насъ изліянныя, не забудемъ, что, послѣ Бога, всѣмъ этимъ обязаны мы Помазаннику Его, Благочестивѣйшему нашему Государю. Безъ Его мудрыхъ указаній, безъ Его отеческаго попеченія, безъ Его Царскихъ щедротъ, мы до сихъ-поръ, можетъ быть, коснѣли-бы еще въ прежнемъ горестномъ положеніи, несли тягостное иго прежняго чуждаго преобладанія. О! да не истребится-же никогда благодарность, изъ сердецъ нашихъ и потомковъ нашихъ; да останется на вѣки въ скрижалахъ Церкви Православныя, память неизчислимыхъ благодѣяній, земнаго Ея Блюстителя и Покровителя Государя Императора НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА.

Но благодарность наша да не будетъ однимъ только пустымъ звукомъ. Исполненіе нашего долга есть лучшимъ ея доказательствомъ и пріятнѣйшимъ даромъ, я въ томъ увѣренъ, для великаго сердца Благочестивѣйшаго нашего благодѣтеля. Чѣмъ обязаны мы собственной нашей Православной Церкви, а чѣмъ иновѣрнымъ нашимъ собратіямъ, съ которыми повсемѣстно соприкосновенны,— не будетъ излишнимъ напомнить вамъ здѣсь, благочестивые слушатели.

Стремиться къ совершенству, есть предназначеніе всего человѣчества,— главнѣйшая заповѣдь Небеснаго нашего Искупителя,— священнѣйшая цѣль всей жизни каждаго изъ насъ Христіане. Остановить это стремленіе въ природѣ, есть произвести разрушеніе смерти; остановить его въ мірѣ нравственномъ, есть уничтожить всѣ благородныя движенія души и сердца; остановить его въ смыслѣ евангельскомъ, есть подвергнуться участи нерадиваго раба, зарывшаго въ землю ввѣренный ему талантъ. Намъ особенно, чада Литовскія Церкви, необходимо имѣть въ виду безпрестанно, сей непремѣнный завѣтъ всего бытія; намъ, для которыхъ, сверхъ стремленія къ совершенству человѣческому и христіанскому, предстоитъ еще восполнить многое въ смыслѣ іерархическаго и церковнаго устройства, столь необходимаго для окончательнаго скрѣпленія нашего видимыми узами, съ общею Православною Церковію, которой мы нынѣ уже сыны вѣрнѣйшіе и усерднѣйшіе. Эта мысль да не оставляетъ насъ денно и нощно; приложимъ всѣ силы для укрѣпленія что въ насъ немощно, для воз-

Tam, po drugą stronę, widzicie starożytny klasztor SSS. Trójcy. W jego świątyni przechowuje się dotąd obraz Matki Bozkiéj, ręki Św. Łukasza Ewanielisty, jak mówi podanie, przywieziony do Wilna przez Helenę, córkę piérwszego twórcy potęgi Rossyi Jana III, a małżonkę Litewskiego Xięcia Alexandra. Z tego to klasztoru uczone i gorliwe prawowierne bractwo użyczało niegdyś promieni oświaty całemu Litewskiemu kościołowi: i dla tego też klasztor ten musiał uledz najpiérwszy przemocy nieprzyjaciół prawowiernego wyznania. Tu więc właśnie, pod wpływem wspomnień tak świętych, zakłada się teraz nowe ognisko wyższéj oświaty dla duchownéj Litewskiéj prawowiernéj młodzieży, w takim rozmiarze i przy takich środkach, jakich nie widziano jeszcze w Zachodnim kraju naszéj Ojczyzny.

Naprzeciw téj starożytnéj świątyni wznosi się klasztor Św. Ducha. Ze wszech stron uciskani, pozbawieni klasztoru SSS. Trójcy prawowierni tu założyli świątobliwą uchronę stąd bronili wiary swych ojców, i śród wszystkich zmiennych kolei czasu. zachowali klasztor ten niezjednanym dla odstępstwa. On jeden tylko przetrwał prawowiernym, jakby dla zachowania najdroższéj pamiątki prawowiernego wyznania w mieście Wilnie, świętych zwłok piérwszych męczenników Litewskiéj ziemi: Antoniego, Jana i Eustafijusza. Klasztor ten ubogacony teraz sposobami opatrzenia, przeznacza się aby był wzorem do zakonnego życia dla prawowiernych mieszkańców Litwy, i byt jego poruczonym jest bezpośredniéj pieczy głównego hierarchy tutejszego kraju.

Tuż podle téj świątyni, pod opieką trzech błogosławionych męczenników. których zwłoki w niéj spoczywają, otworzą się wkrótce liczne duchowne szkoły dla małoletniéj młodzi, w których czerpać będą zasadowe wychowanie przyszli pasterze i nauczyciele Litewskiego kościoła.

Oto są pocieszające zjawiska dla nas wszystkich, prawowierni Chrześcijanie! Jakże więc nie mamy dziękować Najwyższemu, jak nie wołać ku niemu z głębi serc naszych: *Panie! w jasności oblicza Twojego pójdziemy, i w imieniu Twojém weselić się będziemy na wieki!* Lecz składając dań wdzięczności Dawcy wszelkiego dobra, za wylane na nas dobrodziejstwa, nie zapomnijmy, że po Bogu, najświętsze za to wszystko mamy obowiązki ku Pomazańcowi Jego, Najprawowierniejszemu naszemu Cesarzowi. Bez skinień i skazówek Jego mądrości, bez Jego ojcowskiéj opieki, bez Jego monarszéj szczodrobliwości, może dotąd jeszcze bylibyśmy pomiatani w naszém dawném opłakaném sieroctwie, i musielibyśmy dźwigać ciężkie brzemie dawnéj obcéj przewagi! O niech-że nigdy nie wygaśnie wdzięczność w sercach naszych, i potomków naszych, niech zostanie po wszystkie czasy na tablicach Prawowiernego Kościoła zachowaną pamięć niepoliczonych dobrodziejstw ziemskiego zachowawcy i opiekuna Kościoła, Najjaśniejszego Cesarza MIKOŁAJA.

Ale wdzięczność nasza nie ma być tylko zewnętrznym czczym odgłosem. Dopełnienie leżących na nas obowiązków jest najlepszym jéj dowodem i najprzypodobańszym hołdem—w tém jestem pewnym—wielkiemu sercu Najprawowierniejszego naszego dobroczyńcy. Jakie za tém mamy obowiązki ku naszemu własnemu Prawowiernemu Kościołowi, a jakie ku różnowiernym naszym spół braciom, z którymi jesteśmy w nieprzerwanéj styczności? najstosowniéj będzie przypomnieć tu wam Prawowierni słuchacze.

Zmierzać ku doskonałości, jest to przeznaczenie rodu ludzkiego, najgłówniejsze z przykazań niebieskiego naszego odkupiciela, najświętszy cel życia każdego z nas, Chrześcijanie! Wstrzymać to dążenie w naturze, byłoby to rozpocząć dzieło rozprzężenia, dzieło śmierci: wstrzymać je w świecie moralnym, byłoby to zniweczyć wszelkie szlachetne wzruszenia duszy i serca: wstrzymać w znaczeniu ewanieliczném. byłoby to uledz losowi niepilnego sługi, który zakopał do ziemi powierzony sobie talent. Nam zwłaszcza, synowie Litewskiego Kościoła, należy mieć ciągle na szczególném baczeniu tę niezmienną ustawę całego świata: gdyż prócz dążenia ku doskonałości ludzkiéj i Chrześcijańskiéj, pozostaje nam nader wiele do uzupełnienia, pod względem hierarchicznego i kościelnego porządku, tak nieuchronnego, abyśmy ostatecznie spoili się widomym węzłem, z powszechnym Prawowiernym Kościołem, któregośmy teraz już najwierniejszymi i najgorliwszymi Synami. Myśl o tém niech więc nas nie opuszcza we dnie i w nocy: zwróćmy całą usilność ku ukrzepieniu tego co jest w nas słabém, ku obudzeniu tego co uśpione, ku za kończeniu tego co zaczęte, ku utrzymaniu tego co już się w nas umoc-

бужденія что дремлетъ, для довершенія что начато, для поддержанія что уже крѣпко; и да будемъ мы нѣкогда украшеніемъ Православныя Церкви, принявшей и лелеющей насъ съ толикою любовію.

Чѣмъ-же мы обязаны иновѣрнымъ нашимъ братіямъ? — Любовію, любовію, любовію! — повторяю, и всегда повторять буду, съ возлюбленнымъ ученикомъ Іисуса Христа, столь глубоко проникнутымъ сею священною Его заповѣдію. Но скажете вы, можетъ быть, насъ не любятъ, насъ поносятъ, намъ недоброжелательствуютъ. Нѣтъ, они только насъ не знаютъ, насъ не понимаютъ. Но если-бы насъ и не любили: неужели мы напрасно ученики Бого-Человѣка, завѣщавшаго намъ любить и ненавидящихъ насъ! Если-бы насъ и поносили: то неужели мы лучше и достойнѣе Спасителя, всю свою земную жизнь подвергавшагося поношенію и клеветѣ! Если-бы намъ и не доброжелательствовали: то неужели имѣемъ мы право жаловаться малодушно, послѣ страдальческой жизни, а еще болѣе страдальческой смерти, которою искупилъ грѣхи наши, Рожденный по плоти отъ Пречистыя Дѣвы Маріи. Такъ Православные! одна только любовь, можетъ усладить все, что есть тягостнаго, въ непреклонности нашего долга, при нынѣшнемъ несчастномъ раздѣленіи Церкви Христовой. Любовь извинитъ заблужденіе, стараясь оное разсѣять. Любовь отклонитъ прекословіе, жертвуя своимъ самолюбіемъ минутной слабости ближняго. Любовь умиритъ страсти кротостію ангельскаго смиренія. Любовь перенесетъ скорби и напасти, ради спасенія заблуждшихъ собратій. Любовь побѣдитъ ненависть, творя добро и ненавидящимъ насъ. Любовь устранитъ недоумѣнія, производящія раздоръ непримиримый, и, можетъ быть, соединитъ во-едино, что мы съ горестію сердца видимъ раздѣленнымъ вѣковыми заблужденіями и страстями.

Вотъ, Православные Христіане, общее начертаніе обязанностей нашихъ къ Церкви нашей и къ нашимъ иновѣрнымъ собратіямъ.—Ихъ то исполнять, значитъ: *ходити во свѣтѣ лица Господня.* Буди-же мнѣ свидѣтель сердцевѣдче Господи, и воздаятель обѣта моего! Ты знаешь: что глубокое убѣжденіе было началомъ и неизмѣннымъ спутникомъ тяжкаго, но и не незавиднаго поприща, которое я пройти удостоился; что долгъ служенія Церкви и Отечеству, былъ всегда моимъ неизмѣннымъ руководителемъ; что сему долгу подчинялъ я вполнѣ человѣческія побужденія; что благо ввѣренной мнѣ паствы, было и будетъ всегда искреннѣйшимъ желаніемъ моего сердца; что вся моя жизнь будетъ посвящена трудамъ и усиліямъ, дабы поставить сіе словесное стадо на ту степень духовнаго совершенства и церковнаго устройства, чтобы оно могло быть свѣтильникомъ въ истинной Церкви Христовой. Ты знаешь также, что исполненіе лежащаго на мнѣ долга, никогда не сопровождалось во мнѣ непріязненными чувствами, къ отдѣленнымъ отъ насъ по вѣрѣ братіямъ, что всѣ мои съ ними сношенія, растворялись внутреннимъ чувствомъ любви и долготерпѣніемъ, часто можетъ быть даже излишнимъ, что это чувство любви къ нимъ есть обѣтомъ всея моея жизни, и малодушная ненависть не коснется моего сердца даже тогда, если-бы мнѣ пришло запечатлѣть кровію это душевное расположеніе.

Къ вамъ теперь обращаюсь, добліи пастыри, во ввѣренномъ попеченію моему Стадѣ Христовомъ. Шестнадцать уже истекло лѣтъ, какъ я предстою благочестивому вашему служенію. Съ сердечнымъ умиленіемъ всегда я воспоминаю ту просвѣщенную ревность, съ которою поборали вы благому дѣлу; то усердіе, которое столь облагороживаетъ и украшаетъ самые неблагодарные труды; ту любовь и полную довѣренность, съ которою вы слѣдовали моему руководству. Благодарю, благодарю васъ за все это! и молю: да будете мнѣ и напредь столь-же бодрыми и усердными сослужителями, въ воздѣлываніи вертограда Христова, и да украситъ Спаситель нѣкогда васъ вмѣстѣ со мною нетлѣннымъ вѣнцемъ добраго подвига.

Но добрыя пожеланія наши и исполненіе ихъ — въ руцѣ Твоей, Подателю всѣхъ благъ, Господи! Къ Тебѣ припадаемъ здѣсь цѣлымъ Православнымъ стадомъ и смиренно молимъ: настави насъ по пути истины, руководи сердца наши, укрѣпи немощныя силы наши; да исполнимъ святую волю Твою, и *пойдемъ во свѣтѣ лица Твоего, и о имени Твоемъ возрадуемся во вѣки.* Аминь.

---

niło; abyśmy kiedyś stać się mogli ozdobą Prawowiernego Kościoła, który nas przyjął i przygarnął do siebie z taką miłością.

Jakież są nasze obowiązki względem różnowiernych naszych braci? — Miłość, miłość, i miłość! — powtarzam, i zawsze powtarzać będę z ulubionym Jezusa Chrystusa uczniem, który tak głęboko był przeniknięty tém świętem Jego przykazaniem. Ale powiecie mi może: — nas nie kochają, nas potwarzają, nam niesprzyjają. — Nie, oni nas tylko nie znają, nas nie pojmują. Lecz jeśli-by nawet i nie kochali, to czyli-żeśmy na próżno uczniami Boga-człowieka, co nam przekazał i tych kochać, którzy nas nienawidzą! Jeśliby nas i potwarzali, to czyli-żesmy lepsi i godniejsi czci od Zbawiciela, którego przez całe życie ścigały potwarz i obmowa! Jeśli-by nam i nie sprzyjali, to czyliż mamy jakiekolwiek prawo rozszerzać się w małodusznych skargach, po tém męczeńskiém życiu i jeszcze bardziej męczeńskiéj śmierci, jakiémi odkupił grzechy nasze urodzony podług ciała z Przeczystéj Panny Marii! — Tak, Prawowierni! Jedna tylko miłość może nam osłodzić to wszystko, co jest ciężkiego w niezłomności naszego obowiązku, przy obecnym nieszczęsnym rozdziale Chrytusowego Kościoła. Miłość uniewinni omamienie starając się je oświecić. Miłość uniknie sporu zrobi chętnie ofiarę z siebie, dla chwilowéj słabości bliźniego. Miłość uciszy namiętności, łagodnością Anielskiéj pokory. Miłość przeniesie gorycze i zaczepki, dla dobra i ocalenia omamionych spół-braci. Miłość przezwycięży nienawiść dobrze czyniąc i tym, którzy nas nienawidzą. Miłość uchyli nieporozumienia, podżegające nieubłaganą niezgodę, i być może połączy w jedno to co z boleścią serca widzimy rozdzielonóm, w skutek obłąkań i namiętności kilku wieków.

Oto Prawowierni Chrześcijanie, ogólny obraz naszych obowiązków względem naszego Kościoła i inowiernych naszych braci. Dopełniać tych obowiązków, to znaczy *chodzić w jasności Pańskiego oblicza.* Bądź-że mi świadkiem Boże sercoznawco, który mi oddasz podług mojego przyrzeczenia! Ty wiesz: że głębokie przekonanie było początkiem i towarzyszyło mi nieodstępnie w tym ciężkim, lecz i niebezchlubnym zawodzie, któryś mi przejść pobłogosławił, że obowiązek usługi Kościołowi i Ojczyźnie był zawsze moim niezmiennym przewodnikiem: że temu obowiązkowi poddawałem całkowicie wszystkie pobudki ludzkie: że dobro powierzonéj mi owczarni było i będzie zawsze najszczerszém pragnieniem mojego serca: że całe moje życie poświęconém będzie pracóm i usiłowaniόm, dla postawienia téj owczarni Pańskiéj na takim stopniu duchownéj doskonałości i Kościelnego porządku, aby mogła być ona świecznikiem w prawdziwym Kościele Chrystusowym. Ty wiesz także, że dopełniając włożonego na mnie obowiązku, nie powodowałem się nigdy nieprzyjaznémi uczuciami, ku oddzielonym od nas wyznaniem braciom: że wszystkie moje względem nich stosunki przeniknione były wewnętrznem uczuciem miłości i cierpliwości, nie raz może nawet zbytecznéj: że to uczucie miłości ku nim jest ślubem całego mojego życia, i małoduszna nienawiść nie znajdzie przystępu do mojego serca, nawet wtedy, gdyby mi przyszło ceną krwi okupić to usposobienie mej duszy.

Do was się teraz obracam pieczołowici pasterze powierzonéj mojemu staraniu trzody Chrystusowéj. Szesnaście już lat upłynęło, jak przewodniczę waszéj świątobliwéj posłudze. Z rozrzewnieniem serca zawsze przywodzę sobie na pamięć tę oświeconą gorliwość, z jakąście wspierali prawe dzieło: to poświęcenie, które tak uszlachetnia i upięknia najniewdzięczniejsze trudy: to przywiązanie i zupełną ufność, z jakiemiście postępowali za mojém przewodnictwem. Dzięki Wam, dzięki składam za to wszystko, i błagam Boga: abyście byli mi i nadal również pilnymi i szczérymi pomocnikami w uprawianiu winnicy Chrystusa: i oby ten Najwyższy Pasterz ozdobił was kiedyś, wraz ze mną, nieskazitelnym wieńcem przeznaczonym za dokonanie dobrego dzieła.

Lecz dobre nasze chęci i zamysły, i ich spełnienie w ręku Twojém Panie, Dawco wszelkiego dobra! Przed Tobą więc tu upadamy, z całym Prawowiernym ludem, pokornie błagając: prowadź nas na drodze prawdy, kieruj naszémi sercami, umocnij słabe nasze siły, abyśmy wypełnili świętą Twoję Wolą, i postępowali *w jasności Oblicza Twojego, i w Imieniu Twojém weselili się na wieki.* Amen.

Варшава, 8 (20) *Мая*.

Сегодпишняго дня городъ Варшава осчастливленъ Высочайшимъ присутствіемъ Государя Императора. Его Величество, прибывъ третьяго дня въ Новогеоргіевскую Крѣпость, изволилъ тамъ имѣть ночлегъ, а вчера, въ два часа по-полудни, въ сопровожденіи Намѣстника Царства, Г. Генералъ-Фельдмаршала Князя Варшавскаго, при радостныхъ восклицаніяхъ собравшихся у моста обывателей города и жителей всѣхъ сословій, пріѣхавъ въ здѣшній городъ, изволилъ остановиться въ Лазенковскомъ Дворцѣ. Весь Лазенковскій паркъ, до поздней ночи, наполненъ былъ множествомъ жителей, желавшихъ насладиться лицезрѣніемъ обожаемаго Монарха. Вечеромъ весь городъ былъ иллюминованъ.

—

Ея Императорское Высочество Государыня Великая Княгиня Елена Павловна, съ Августѣйшими Дочерьми Своими, Ихъ Императорскими Высочествами Великими Княжнами: Маріею и Екатериною Михаиловнами, изволила выѣхать третьяго дня изъ Варшавы за границу.

—

Его Великогерцогское Высочество Принцъ *Эмилій* Гессенскій, прибывшій сюда за три дня предъ симъ изъ-за границы, и немедленно отправившійся въ Новогеоргіевскую крѣпость, на встрѣчу къ Государю Императору, возвратился въ Варшаву.

—

Тайный Совѣтникъ *Туркулъ*, Министръ Царства Польскаго, прибылъ изъ С. Петербурга въ Варшаву.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 9 *Мая*.

Король и Королевская фамилія переѣхали третьяго дня изъ Тюльери въ Нейли.

— Палата перовъ на засѣданіи 7-го числа утвердила проектъ закона о выкупѣ акцій на каналы, 63 голосомъ противъ 12, а—о заграничныхъ выходцахъ, 91 голосомъ противъ 7. 8-го числа палата заключила пренія о принятомъ уже палатою депутатовъ проектѣ закона, касательно государственнаго совѣта.

— Французская академія, на мѣсто умершихъ членовъ своихъ Этьенна и Суме, назначила Гг. Альфреда де Виньи и Витета.

— Происшедшее въ послѣднихъ числахъ Апрѣля мѣсяца возстаніе Арабовъ въ Дагарѣ побудило отправить туда въ подкрѣпленіе одинъ баталіонъ войска. Между Шершелемъ и Миліаною Французы были аттакованы и потеряли 80 чел. Генералъ губернаторъ, по полученіи о томъ донесенія, немедленно отправился съ войскомъ противъ непріятеля. Все еще поговариваютъ объ экспедиціи противъ Кабыловъ; между тѣмъ войска идутъ, одни къ западу, а другія въ Бужію

— Военный постъ между Тенесомъ и Орлеанвиллемъ, аттакованный Арабами, занятъ былъ 5-мъ егерскимъ баталіономъ. Постъ сей ввѣренъ былъ охраненію 50 молодыхъ, большею частію больныхъ нижнихъ чиновъ, кои, при нападеніи Арабовъ, едва имѣли время скрыться въ блокгаузы, оставивъ непріятелю всѣ припасы, офицерскія вещи и палатки. Маршалъ Бюжо, прибывшій моремъ въ Шершель и генелъ-лейтенантъ Баръ, обозрѣвшій всю страну до Миліаны, убѣдились въ необходимости рѣшительныхъ мѣръ. Многія племена подняли оружіе; въ письмахъ изъ Орлеанвилля отъ 25 го с. м. извѣщаютъ что въ странѣ сей господствуетъ сильное волненіе, и что повсюду стараются возбудить жителей къ священной войнѣ. Изъ Шершеля посланъ былъ въ Тенесъ баталіонъ войска, но лишь только онъ вышелъ на берегъ, тотчасъ былъ наряженъ для прикрытія обоза, слѣдовавшаго въ Орлеанвилль. На пути, Арабы неоднократно аттаковали его, и хотя баталіонъ дошелъ до мѣста назначенія, однако считалъ 46 человѣкъ раненныхъ.

— Правительство получило третьяго дня депешу отъ маршала Бюжо, подтверждающую прежнія извѣстія, въ коей однако же не считаютъ послѣдняго возмущенія Арабовъ слишкомъ опаснымъ. Генералъ-губернаторъ сообщаетъ, что онъ намѣренъ съ много-

Warszawa, 8 (20) *maja*.

Dnia dzisiejszego miasto nasze uszczęśliwione zostało przybyciem Jego Cesarskiej Mości. Najjaśniejszy Pan, przybywszy dniem wprzódy do twierdzy Nowogieorgiewskiéj, raczył przenocować tamże, a dnia wczorajszego, o godzinie 2-éj z południa, wśród radośnych okrzyków zebranych przy moście obywateli miasta i mieszkańców wszelkiego stanu, w towarzystwie J. O. Xięcia Warszawskiego, Jenerał Feldmarszałka Namiestnika Królestwa, wjechał do Warszawy i raczył wysiąść w pałacu Łazienkowskim. Do późnéj nocy Łazienki napełnione były mnóstwem ludu, pragnącego oglądać Oblicze Ukochanego Monarchy, a wieczorem całe miasto rzęsistém światłem zajaśniało.

—

Jéj Cesarska Wysokość Wielka Xiężna Helena Pawłówna, wyjechała onegdaj rano, z dostojnemi Córkami swemi, Ich Cesarskiemi Wysokościami Wielkiemi Xiężniczkami: Maryą Michałówną i Katarzyną Michałówną, z Warszawy w dalszą podróż za granicę.

—

Jego Wielko-Xiążęca Wysokość Xiążę *Emil* Hesski, który przybywszy przed trzema dniami z zagranicy, udał się był niezwłocznie do Nowogieorgiewska, dla powitania Jego Cesarskiej Mości, powrócił do Warszawy.

—

JW. Tajny Radzca *Turkull*, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, przybył z Petersburga do Warszawy.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 9 *maja*.

Król opuścił onegdaj wraz z rodziną Tuilerye, i zajął letnie mieszkanie w Neuilly.

— Izba Parów na posiedzeniu d. 7 maja, uchwaliła projekt do prawa o wykupnie akcyj na kanały 63 głosami przeciw 12, a o wychodzcach zagranicznych, 61 przeciw 7, Wczoraj zaś zakończyła rozprawy nad projektem do prawa. już przyjętym przez Izbę Deputowanych, o Radzie Stanu.

— Akademia francuzka obrała, w miejsce swych zmarłych członków Etienne i Soumet, panów Alfreda de Vigny i Vitet'a.

— Przy końcu Kwietnia, Arabowie powstali w Daharze, co spowodowało wysłanie w tamte strony jednego batalionu, dla wzmocnienia. Jedna z kolumn francuzkich napadniętą została między Szerszelem i Milianah, gdzie 80 ludzi utraciła. Jeneralny Gubernator dowiedziawszy się o tém, udał się natychmiast z zebraném wojskiem za nieprzyjacielem. O wyprawie na Kabylów ciągle jeszcze mówią; tymczasem wojska, jedne udają się na zachód, drugie do Budżyi.

— Stanowisko, na drodze z Tenez do Orleansville, napadnięte niedawno przez Arabów, należało do 5-go batalionu strzelców. Poruczone ono było straży 50 młodych, po większéj części słabowitych żołnierzy, którzy napadnięci, zaledwie mieli dosyć czasu schronić się do blokhauzów, zostawiając na łup wszyskie zapasy obozowe oraz pakunki i namioty oficerów. Marszałek Bugeaud, który przybył morzém do Szerszel, i Jenerał Porucznik de Bar, który przebiegł całą prowincyą aż do Milianah, przekonali się, iż koniecznie potrzeba zadać cios stanowczy. Większa część plemion jest w obecnéj chwili pod bronią, a wiadomości datowane 25-go z Orleansville, donoszą o nadzwyczaajném wzburzeniu w całym kraju. Wszędzie zachęcają do wojny ogólnéj. Batalion wojska wysłano z Szerszel do Tenez; zaledwie jednak żołnierze wysiedli na ląd, użyto ich do eskortowania bagażów przesyłających się do Orleansville. Napadnięci kilkakrotnie w drodze przez Arabów, doprowadzili wprawdzie konwój do miejsca przeznaczonego, jednakże mieli 46 ludzi ranionych.

— Rząd otrzymał onegdaj od Marszałka Bugeaud depesze, potwiedzające wiadome położenie rzeczy, które jednakże nie wystawiają nowego powstania Arabów za zbyt niebezpieczne. Jenerał Gubernator donosi, że zamierza wtargnąć, na czele silnego korpusu, w ziemię

численнымъ отрядомъ вторгнуться въ страну, обитаемую возмутившимися племенами, раздѣлить тамъ войска на отряды и въ одно время совокупными движеніями прекратить возмущеніе.

— Вчера, полномочные министры гаитской республики, Гг. Жоржъ и Эли, поднесли Королю, въ Нельи, свои вѣрительныя грамоты.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, что французская миссія въ Китаѣ исходатайствовала у тамошняго правительства отмѣну грознаго эдикта, воспрещающаго Китайцамъ принимать и исповѣдать христіанскую вѣру. Извѣстно, что эдиктъ этотъ, отмѣненный въ царствованіе Императора Кингъ-Ги, возстановленъ въ своей силѣ, за сто лѣтъ предъ симъ, по ходатайству религіознаго суда, и что китайское начальство, до послѣднихъ временъ, строго наблюдало за исполненіемъ сего закона. Кажется, что первый шагъ къ отмѣнѣ этого закона сдѣлали сами Китайцы, и именно, представитель Императора Ки-Ингъ и казначей Гуанъ.

Англія.

Лондонъ 9 Мая.

Нижная палата на засѣданіи 5-го числа, занималась разными дѣлами. На очереди состояло представленіе доклада о Майнутскомъ биллѣ, къ коему радикальная партія подала при посредствѣ г-на Шармана Крафорда поправку, которая, по содержанію своему, была равносильна совершенному отверженію билля. Но прежде нежели палата приступила къ разсмотрѣнію сего вопроса, рѣшила нѣсколько мѣстныхъ дѣлъ, по части желѣзныхъ дорогъ, а засимъ приступила къ разсмотрѣнію предложенія г-на Краффорда, и отвергла оное 141 голосомъ противъ 2. Послѣ сего палата преобразовалась въ бюджетный комитетъ; а лордъ Пальмерстонъ предложилъ вопросъ первому министру о дѣлѣ Портендскихъ купцевъ, на что сэръ Робертъ Пиль отвѣчалъ, что по сему продолжается еще переписка, и что, по окончаніи оной, нужныя бумаги будутъ представлены палатѣ. Не менѣе жаркія пренія возникли было между сими лордами о рабствѣ, при требованіи 610,545 ф. ст., на продовольствіе для флота; но не смотря на сопротивленіе лорда Пальмерстона, сумма сія разрѣшена. Послѣ сего, засѣданіе отсрочено.

— Въ городѣ Ярмутѣ случилось большое несчастіе. На висячемъ мосту собралось множество народа, которому хотѣлось видѣть, какъ одинъ штукарь будетъ переправляться черезъ рѣку въ челнокѣ, который везли гуси. Мостъ отъ тяжести провалился, и нѣсколько сотъ человѣкъ упали въ воду; изъ нихъ многіе утонули.

— Е. К. В. герцогъ Георгъ Кембриджскій пріѣхалъ, 1-го Мая, въ здѣшнюю столицу съ Іоническихъ островъ, гдѣ онъ находился два года.

— Послѣднія извѣстія изъ Нью-Іорка, полученныя съ пришедшимъ оттуда пароходомъ, не представляютъ ничего интереснаго ни въ коммерческомъ, ни въ политическомъ отношеніи. По случаю разрыва съ Мексикою, ожидали, что тамошнее правительство, по праву возмездія, наложитъ амбарго на купеческія суда Соединенныхъ Штатовъ; но въ то же время думали, что Мексиканское правительство, находящееся и безъ того въ затруднительнымъ положеніи, не рѣшится на сію крайнюю мѣру, могущую подать поводъ къ войнѣ съ такимъ сильнымъ государствомъ, какъ Соединенные Штаты.

Испанія.

Мадритъ, 25 Апрѣля.

Министры объявили нѣкоторымъ особамъ, пользующимся большимъ вліяніемъ, что правительство до сихъ поръ ничего не предпринимало, для избранія супруга Королевы, и что кабинетъ желалъ бы рѣшеніе сего вопроса отложить до того времени, когда Испанія снова начнетъ процвѣтать, и снова займетъ почетное мѣсто въ ряду европейскихъ націй. Достовѣрно однако же, что Королева Христина, съ согласія съ одною изъ иностранныхъ державъ, желалабы соединить юную Королеву съ графомъ Трапани.

— Изъ Рима получено извѣстіе, что 27-го с. м., въ день рожденія Королевы Христины, г-нъ Кастильо и Аиэнса принятъ будетъ въ публичной аудіенціи Папою, и вручитъ Его Святѣйшеству вѣрительныя свои грамоты, акредитующія его полномочнымъ ми-

zbuntowanych pokoleń, tam rozdzielić wojsko na oddziały, i jednocześnie, przez skombinowane poruszenia, stłumić wzburzone plemiona.

— Dnia wczorajszego, pełnomocni Ministrowie Rzeczypospolitéj Hajti, PP. Georges i Elie, wręczyli Królowi, w pałacu Neuilly, swe pisma wierzytelne.

— *Journal des Débats* donosi dzisiaj, że missya francuzka w Chinach otrzymała od tamecznego rządu zniesienie surowego edyktu, zabraniającego Chińczykom przyjmowania i wyznawania religii Chrześciańskiéj. Wiadomo, że edykt ten, odwołany za panowania Cesarza Kan-Hi, został przywrócony przed stu laty, na żądanie trybunału religijnego, i że władze Chińskie, aż do ostatnich czasów, nadzwyczaj surowo czuwały nad jego wykonaniem. Zdaje się, że piérwszy krok w zniesieniu edyktu uczynili sami Chińczycy, a mianowicie reprezentant Cesarski Ki-Yng i podskarbi Huan.

Anglia.

Londyn, 9 maja.

Izba Niższa na posiedzeniu d. 5 go, zajmowała się rozmaitemi sprawami. Z porządku dziennego wypadało przedstawienie sprawozdania komitetu jeneralnego o bilu Maynooth, do którego stronnictwo radykalne, za pośrednictwem P. Sharman Crawford, podało poprawkę, równającą się w swéj treści zupełnemu odrzuceniu bilu Nim jednak Izba zajęła się rozbiorem téj kwestyi, załatwiła wprzód wiele innych interessów miejscowych, a mianowicie tyczących się kolei żelaznych; poczém przystąpiono do rozpraw nad wnioskiem P. Crawford, i takowy odrzucono większością 141 głosów przeciw 2. Następnie Izba zamieniła się w komitet budżetowy, a Lord Palmerston interpellował piérwszego Ministra względem sprawy kupców z Portendic, na co Sir R. Peel odpowiedział, iż dotychczas toczy się w tym przedmiocie korrespondencya, i że stosowne papiery, po ukończeniu sprawy, będą Izbie przedstawione. Również żywa rozprawa o niewolnictwie miała miejsce między obu Lordami, przy zażądaniu summy 610,545 f. s. na żywność dla floty; mimo jednak oporu Lorda Palmerston, summa powyższa została udzieloną; poczém Izba odroczyła się.

— W mieście Jarmouth zdarzył się wielki przypadek. Tłumy ludu tamtejszego skupiły się na moście wiszącym, aby się przypatrzyć sztukom kuglarza, który ogłosił, że ciągniony, przez gęsi, przeprawi się w beczce przez rzekę. Most załamał się pod niezmiernym ciężarem widzów, kilkaset osób wpadło do wody, a znaczna bardzo liczba utonęła.

— J. K. W. Xiąże Jerzy Cambrigde przybył w dniu 1-m maja do stolicy, wracając z wysp Jońskich, gdzie bawił dwa lata.

— Ostatnie wiadomości z New-York, otrzymane statkiem parowym, ani pod względem politycznym, ani pod względem handlowym nie są bardzo zajmujące. Z powodu zerwanych stosunków z Mexykiem, mniemano, że Mexyk, używając prawa odwetu, włożyć może ambargo na okręty handlowe Stanów Zjednoczonych; spodziewano się wszakże, że teraźniejszy rząd Mexykański, już i bez tego w trudnem znajdujący się położeniu, dojrzale się zastanowi, czyli ma uczynić krok tak stanowczy, który musiałby koniecznie wywołać wojnę z tak potężnym przeciwnikiem, jakim są Stany Zjednoczone.

Hiszpania.

Madryt, 25 kwietnia.

Ministrowie oświadczyli kilku osobom, wielki wpływ mającym, że rząd nie czynił dotychczas żadnego kroku w celu wybrania dla Królowéj małżonka, i że owszem gabinet życzy sobie kwestyą tę odłożyć aż do czasu, kiedy Hiszpania znowu zakwitnie i zajmie przynależne jéj miejsce w rzędzie narodów Europejskich. Jednakże jest rzeczą pewną, że Królowa Krystyna, w porozumieniu się z pewnym zagranicznym dworem, życzy sobie najmocniéj połączyć młodą Królowę z Hr. Trapani.

— Nadeszła tu z Rzymu wiadomość, że 27 b. m., jako w dniu urodzin Królowéj Krystyny, P. Castillo y Ayensa będzie miał publiczne u Ojca św. posłuchanie, na którém złoży mu swoje wierzytelne listy, jako pełnomocny Minister Królowéj Izabelli II, tudzież, że w pomienionym dniu

нистромъ Королевы Изабеллы II-й, и въ этотъ же день получитъ Папскую буллу, утверждающую продажу церковныхъ имуществъ. Въ одномъ изъ министерскихъ журналовъ утверждаютъ, что Папа, говоря объ Испаніи, повторилъ слова Спасителя, что Богу угоднѣе одинъ кающійся грѣшникъ, чѣмъ 99 праведныхъ.

29 Апрѣля.

День рожденія Королевы Христины подалъ поводъ ко многимъ великолѣпнымъ празднествамъ. Третьяго дня по сему случаю былъ при Дворѣ выходъ. Царствующая Королѣва занимала престолъ съ матерью своею, которая сидѣла съ лѣвой стороны. Послѣ поздравленія дипломатическаго корпуса и представленія многихъ знаменитыхъ Англичанъ, депутаты конгресса привѣтствовали Королеву Изабеллу рѣчью. Того же дня, царствующая Королева съ матерью и фамиліею посѣтила оперу въ циркѣ, гдѣ торжественно была встрѣчена содержателемъ сего театра, г-мъ Саламанка. Инфантъ Донъ Франциско-де-Паула не присутствовалъ ни на одномъ изъ сихъ празднествъ, подъ предлогомъ разстроеннаго здоровья, а въ самомъ же дѣлѣ для того, чтобы явно показать свое неудовольствіе двору, по причинѣ непріятностей встрѣчаемыхъ имъ при разныхъ случаяхъ. Недавно Инфантъ удалилъ интенданта своего двора, по той причинѣ, что почиталъ его тайнымъ шпіономъ, а съ другой стороны и для того, чтобы уменьшить свой штатъ чиновникомъ, который ему много стоялъ. Вслѣдствіе сего, генералъ Нарваэзъ дѣлалъ ему замѣчанія, которыми Инфантъ былъ такъ раздосадованъ, что отозвался: „Подумай съ кѣмъ имѣешь дѣло Я сынъ Карла IV; братъ Фердинанда VII, а ты не больше, какъ дитя революціи.“ Съ тѣхъ поръ Инфантъ неявлялся ко двору.

— Послѣ завтра, въ день тезоименитства Короля Филиппа, французскій посланникъ даетъ блистательный балъ; а на другой день послѣ сего совершена будетъ панихида за упокой разстрѣлянныхъ Французами, 2-го Мая, мадритскихъ гражданъ.

— День рожденія Королевы будетъ праздно ванъ въ Виста-Алегре, гдѣ Королева велѣла для сего сдѣлать великолѣпныя приготовленія. На балъ сей приглашено болѣе 600 знатнѣйшихъ особъ.

— Вчерашняго дня часть здѣшняго гарнизона отправилась въ Барселону для содержанія почетнаго караула, во время пребыванія тамъ Королевской фамиліи. Туда же отправится линейный корабль *Soberano*, и военный бригъ *Manzanares*, подъ начальствомъ инфанта Донъ-Генриха.

Турція.

Константинополь, 23 Апрѣля.

19-го с. м., Султанъ отправился, на пароходѣ *Tahiri-Bahri*, въ Никомедію, откуда возвратился 21 числа. Ему сопутствовали: великій визирь Риза-Паша, предсѣдатель государственнаго сотѣта Сулейманъ-Паша, министръ финансовъ, Сафвети-Паша, и Муширъ Топханы Мегмедъ-Али Паша.

— На сихъ дняхъ, сэръ Стратфордъ Каннингъ имѣлъ два совѣщанія съ Шекибъ-Эфендіемъ, вслѣдствіе чего Сераскиръ Решидъ-Паша получилъ повелѣніе Порты, немедленно отправиться въ южныя провинціи; куда онъ и выѣхалъ. Говорятъ, что ему поручено сосредоточить значительный отрядъ на границѣ Греціи и вступить въ командованіе онымъ. Турецкое правительство, равно какъ и англійскій посланникъ, полагаютъ, что не смотря на уничтоженіе усилій греческой партіи пропаганды, опасность для Турціи возрастаетъ, и что только энергическими мѣрами можно устранить оную.

otrzyma bullę Papiezką, potwierdzającą przedaż dóbr kościelnych. Jeden z dzienników ministeryalnych utrzymuje, że Ojciec św. miał o Hiszpanii powtórzyć słowa Zbawiciela: „że większą sprawia radość Niebu, jeden nawrócony grzesznik, jak 99 sprawiedliwych.“

Dnia 29 kwietnia.

Dzień urodzin Królowéj Krystyny był przyczyną wielu świetnych uroczystości. Onegdaj, były z tego powodu pokoje u dworu. Królowa panująca dzieliła tron z swą matką, która siedziała po lewéj stronie. Po przyjęciu powinszowań od Ciała Dyplomatycznego, i przedstawieniu wielu znakomitych Anglików, deputacya Kongresu miała mowę do Królowéj Izabelli. Tegoż dnia wieczorem, panująca Królowa z matką i rodziną, zwiedziła operę w cyrku, gdzie świetnie przyjęł dostojnych gości przedsiębierca tego teatru, P. Salamanca. Infant Don Francisco de Paula, nie był przytomny żadnéj z tych uroczystości, pod pozorem słabości zdrowia, właściwie zaś w celu okazania wszystkim swego niezadowolenia ze Dworu, z powodu wielu przeciwności, jakich w różnych okolicznościach doznał. Niedawno oddalił Infant Intendenta swego dworu, częścią, że go uważał za nasadzonego podglądacza swoich czynności, częścią aby się pozbyć kosztownéj a zbytecznéj osoby. W skutek tego, Jenerał Narvaez udał się do Infanta, i czynił mu tak ostre wyrzuty, że ten straciwszy nakoniec cierpliwość zawołał: „Zostanów się do kogo mówisz! Ja jestem synem Karola IV, bratem Ferdynanda VII, a ty jesteś tylko synem rewolucyi.“ Od owego czasu Infant nie pokazał się u dworu.

— W uroczystość przypadających pojutrze imienin Króla Filipa, będzie wielka uczta u Posła francuzkiego, a nazajutrz odbędzie się żałobne nabożeństwo za rozstrzelanych niegdyś w dniu 2 maja przez Francuzów obywateli madryckich.

— Właściwa uroczystość, z powodu urodzin, odbędzie się dopiéro dzisiaj w letnim zamku Vista-Alegre, który Królowa Krystyna kazała w tym celu nadzwyczaj wspaniale urządzić. Na bal ten zaproszono przeszło 600 najznakomitszych osób.

— Część tutejszéj załogi, wyruszyła wczoraj do Barcelony, aby tam pełnić służbę w czasie pobytu rodziny Krlewskie. Do tegoż miasta ma się udać okręt linijowy *Soberano* i bryg wojenny *Manzanares*, dowodzony przez Infanta Don Henryka.

Turcya.

Konstantynopol 23 kwietnia.

Sułtan udał się 19 go b. m., na pokładzie parostatku rządowego *Tahiri-Bahri*, do Nikomedyi, skąd powrócił 21-go. Towarzyszyli mu w téj podróży: Wielki Marszałek, Riza-Basza; Prezes Rady państwa, Sulejman Basza, Minister skarbu Safweti-Basza, i Muszyr Topchany, Mehmed Ali Basza.

— W ostatnich dniach, Sir Stratford Canning odbył dwie narady z Szekib Efendim, w skutku których Seraskier Reszyd Basza otrzymał od Porty rozkaz, udać się niezwłocznie do prowincyj południowych, dokąd już nawet pojechał. Słychać, że mu polecono zebrać znaczny korpus wojska na granicy Greckiéj i objąć dowództwo nad nim. Rząd Turecki, równie jak i Poseł angielski, są zdania, że niebezpieczeństwo dla Turcyi, pomimo zniweczonych starań Greckiego stronnictwa propagandy, powiększa się, i że jedynie można go uniknąć przez energiczne postępowanie.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 18-го Мая 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*